GOIB
CONSELLERIA
EDUCACIÓ
I UNIVERSITATS
INSTITUT AVALUACIÓ
I QUALITAT SISTEMA
EDUCATIU

AVALUACIÓ DE DIAGNÒSTIC
4t d'EP/ 2n d'ESO
2023-2024

Document 1

Aspectes generals de l'Avaluació de Diagnòstic

Institut d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu

Índex

1. Objectius de l'avaluació de diagnòstic 3
2. Referents normatius de l'avaluació de diagnòstic 3
3. Fases del procés d'avaluació 5
4. Poblacions implicades 6
5. Mostra de contrast o de referència per als centres 8
6. Instruments d'avaluació 8
7. Aplicació de les proves 9
8. Anàlisi de dades i elaboració d'informes 11
9. Implicació i participació de la inspecció educativa 12
10. Bibliografia 12

1. Objectius de l'avaluació de diagnòstic

- Obtenir elements de diagnòstic del sistema educatiu per orientar les polítiques educatives i millorar la qualitat i l'equitat de l'educació.
- Proporcionar als centres un referent extern —informació complementària a l'obtinguda a través dels processos d'avaluació interna— sobre el grau d'adquisició de les competències específiques que tenen els alumnes.
- Contribuir a la millora dels resultats de l'alumnat i de la pràctica docent.
- Augmentar la transparència i l'eficàcia del sistema educatiu.

2. Referents normatius de l'avaluació de diagnòstic

Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), amb les modificacions introduïdes per la Llei orgànica 3/2020, de 29 de desembre per la qual es modifica la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOMLOE)

Article 21. Avaluació de diagnòstic.

«En el quart curs d'educació primària tots els centres han de dur a terme una avaluació de diagnòstic de les competències adquirides pel seu alumnat. Aquesta avaluació, que és responsabilitat de les administracions educatives, té un caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres, per al professorat, per a l'alumnat i les seves famílies i per al conjunt de la comunitat educativa. Aquestes avaluacions, de caràcter censal, tenen com marc de referència el que estableix l'article 144.1 d'aquesta Llei.

En el marc dels plans de millora als quals es refereix l'article 121 i a partir de l'anàlisi dels resultats de l'avaluació de diagnòstic, les administracions educatives han de promoure que els centres elaborin propostes d'actuació que ajudin l'alumnat a assolir les competències establertes, permetin adoptar mesures de millora de la qualitat i l'equitat de l'educació i orientin la pràctica docent.»

Article 29. Avaluació de diagnòstic.

«En el **segon curs d'educació secundària obligatòria** tots els centres han de dur a terme una avaluació de diagnòstic de les competències assolides pel seu alumnat. Aquesta avaluació, que és responsabilitat de les administracions educatives, té caràcter informatiu, formatiu i orientador per als centres, per al professorat, per a l'alumnat i les seves famílies i per al conjunt de la comunitat educativa. Aquestes avaluacions, de caràcter censal, tenen com marc de referència el que estableix l'article 144.1 d'aquesta Llei.

En el marc dels plans de millora als quals es refereix l'article 121 i a partir de l'anàlisi dels resultats de l'avaluació de diagnòstic, les administracions educatives han de

promoure que els centres elaborin propostes d'actuació que contribueixin al fet que l'alumnat assoleixi les competències establertes, permetin adoptar mesures de millora de la qualitat i l'equitat de l'educació i orientin la pràctica docent.»

Article 144. Avaluacions de diagnòstic.

«1. L'Institut Nacional d'Avaluació Educativa –**INEE–** i els organismes corresponents de les administracions educatives han de col·laborar en la realització d'un marc comú d'avaluació que serveixi com a referència de les avaluacions de diagnòstic que estableixen els articles 21 i 29 d'aquesta Llei. Els centres docents han de dur a terme una avaluació a tot el seu alumnat de quart curs d'educació primària i de segon curs d'educació secundària obligatòria [...]. La finalitat d'aquesta avaluació és diagnòstica i s'hi ha de comprovar almenys el grau de domini de la competència en comunicació lingüística i de la competència matemàtica. Els centres educatius han de tenir en compte els resultats d'aquestes avaluacions en el disseny dels seus plans de millora.»

Reglament orgànic de centres - Decret 4/2023 de 13 de febrer-

TÍTOL II. AUTONOMIA I AVALUACIÓ DELS CENTRES DOCENTS PÚBLICS

Article 21. Avaluació externa dels centres

1. El Departament d'Inspecció Educativa (DIE) ha d'avaluar el funcionament dels centres educatius, la funció directiva i la funció docent.

2. En l'avaluació externa dels centres, que han de dur a terme el DIE i l'IAQSE, hi han de col·laborar, en els aspectes que específicament es determinin, els òrgans col·legiats de govern i l'equip directiu, els òrgans de coordinació docent i els serveis externs, així com els diferents sectors de la comunitat educativa i les seves organitzacions.

3. L'avaluació externa del centre ha de tenir en compte les conclusions obtingudes en les avaluacions precedents, les avaluacions de diagnòstic, els resultats de l'autoavaluació del centre i els resultats acadèmics i d'aprenentatge, així com el context socioeconòmic i els recursos de què disposa.

3. Fases del procés d'avaluació

El procés d'avaluació es desenvoluparà d'acord amb les fases següents:

Fase	Temporització
Elaboració del **Marc teòric** referencial de les proves i disseny de l'avaluació (INEE del MEC amb comunitats autònomes)	Març 2022 - setembre 2023
Publicació de la **Resolució del conseller d'Educació i Universitats** per la qual s'estableix l'avaluació diagnòstica de **4t d'EP** i la de **2n ESO** a les Illes Balears	18 de novembre 2023
Elaboració de la mostra de referència i comunicació als centres que en formen part	Novembre 2023
Sessions informatives als **equips directius**	27,28,30 de novembre i 1 de desembre 2023
Lliurament del **Document 1**: Aspectes generals de l'avaluació	4 de desembre 2023
Elaboració de les **proves d'avaluació i qüestionaris de context**	Novembre 2023 - gener 2024
Constitució de la **Comissió d'Avaluació de Diagnòstic** en cada centre	Desembre 2023 - gener 2024
Lliurament del **TUTORIAL_GESAVA**: Instruccions per a la gestió d'avaluacions en línia	Finals de gener 2024
Introducció a GESAVA de les **respostes als qüestionaris**	Març - abril 2024
Gestió **de l'alumnat NESE** (la direcció marcarà a GESAVA si l'alumnat amb NESE ha de computar o no)	
Lliurament del **Document 2**: Instruccions per a la realització de l'avaluació i de les instruccions específiques per a la realització de les proves	Abril 2024
• Tramesa als centres de les proves d'avaluació a través del GESAVA en html, pdf i audios • Impressió dels fulls de resposta (si han de veure les proves en html) o de les proves (si han de respondre en paper) • Adaptacions de les proves per a alumnat NESE	2 dies abans de l'aplicació
Aplicació de les proves a 2n d'ESO • competència en comunicació lingüística en anglès i en català	8 de maig 2024
• competència matemàtica i competència en comunicació lingüística en castellà	9 de maig 2024

Fase	Temporització
Aplicació de les proves a 4t d'EP	
• competència en comunicació lingüística en anglès i en català	15 de maig 2024
• competència matemàtica i competència en comunicació lingüística en castellà	16 de maig 2024
• Correcció de les proves de l'alumnat • Introducció en el GESAVA de les respostes de l'alumnat	Fins 31 maig 2024
Anàlisi i depuració dels ítems: obtenció de puntuacions sobre 100 per part de l'IAQSE	2a quinzena juny 2024
Tramesa de l'informe **de centre** per part de l'IAQSE	Setembre – octubre 2024
Elaboració de la **proposta de millora** per part del centre	Per incorporar a la PGA

4. Poblacions implicades

Les avaluacions de diagnòstic tenen caràcter censal: s'apliquen a tots els centres que imparteixen 4t d'EP i 2n d'ESO de les Illes Balears.

És una **aplicació interna**[1]: els centres són els responsables que tots els implicats emplenin els qüestionaris de context respectius, d'aplicar les proves, de corregir-les amb les guies de correcció que se'ls proporcionarà, d'introduir les dades en l'aplicació informàtica GESAVA i d'elaborar el Pla de millora.

L'IAQSE facilita els instruments per aplicar i corregir les proves, els qüestionaris i els resultats amb els tractaments estadístics efectuats perquè els centres en facin l'anàlisi pertinent i el suport durant tot el procés d'avaluació.

[1] Excepció feta de 75 grups de 50 centres on les proves seran administrades i corregides per aplicadors – correctors externs (vegeu apartat 5).

Població	*Informació aportada*	*Instruments*
(A) Alumnes del curs avaluat	Nivell assolit en cada competència avaluada	Proves en suport digital i en versió imprimible
	Variables de context, recursos i processos d'ensenyament-aprenentatge	Qüestionari en línia
(B) Pares i mares dels alumnes avaluats	Variables de context, relació i satisfacció amb el centre escolar	Qüestionari en línia i en versió imprimible
(C) Professorat	Variables de context, recursos i processos d'ensenyament-aprenentatge	Qüestionari en línia
(D) Directors dels centres	Variables de context, recursos i processos d'ensenyament-aprenentatge	

Participació: ha de participar tot l'alumnat de **4t d'EP** i/o el de **2n d'ESO** del centre. Per aquest motiu cal motivar els alumnes i fomentar la participació tant d'ells com de les seves famílies. Com major sigui la participació, millor s'ajustaran els resultats de l'avaluació a la realitat del centre i a partir del diagnòstic es podrà emprendre un pla de millora en el cursos vinents.

Pel que fa a l'**alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu** (NESE), l'IAQSE considerarà alumnat amb NESE els alumnes que figuren enregistrats al GestIB a tal efecte. La comissió d'avaluació de diagnòstic del centre, a proposta del departament d'orientació, ha de decidir, per a cadascun d'aquests alumnes, si és necessari que se li adaptin les proves i si computa. Les adaptacions van a càrrec del centre i el departament d'orientació és el responsable de fer-les un cop rebudes les proves. Si es fan **adaptacions** que no impliquin canvis en el contingut de les proves proporcionades per l'IAQSE (com per exemple augment del temps de realització de la prova, format i/o accés a les preguntes, resposta oral d'alguna pregunta, entre d'altres) s'han d'introduir les respostes i les puntuacions de les preguntes de les proves en l'aplicació informàtica GESAVA.

Només si l'alumne figura enregistrat al GestIB com alumne amb NESE, es podrà indicar en l'aplicació informàtica GESAVA que aquest **no ha de computar** per al càlcul de les mitjanes de grup i de centre. Recomanam que la comissió d'avaluació consideri que un alumne amb NESE no computi només si l'alumne rep mesures intensives de suport (adaptacions curriculars significatives) en àrees relacionades amb alguna o algunes de les competències avaluades (desajustament curricular de dos o més cursos).

Per indicar que un alumne amb NESE no computa en una competència, el director haurà de desactivar la casella corresponent a l'aplicació informàtica GESAVA (apartat *gestió computa*).

El professorat de suport ha de participar en l'aplicació de les proves quan en un grup hi hagi alumnes amb NESE que necessitin algun tipus d'adaptació.

Als centres que no tinguin GestIB, els directors hauran de comunicar per escrit a l'IAQSE l'alumnat que no computa en cada matèria avaluada.

5. Mostra de contrast o de referència per als centres

Per tal d'oferir a tots els centres uns resultats que serveixin de referència per obtenir una visió completa i contextualitzada, es realitzarà una **aplicació controlada a una mostra de 75 grups de 4t d'EP a 50 centres i a 75 grups de 2n d'ESO a 50 centres.** És en aquests grups que formen part de la mostra (un o dos per centre) on acudirà **professorat extern al centre** per aplicar i corregir les proves. No obstant això, els centres hauran de donar suport a l'aplicador extern i, a més, s'asseguraran que alumnes, professorat, famílies i direcció emplenin els qüestionaris respectius, així com d'introduir les respostes dels qüestionaris emplenats en paper per part de les famílies en l'aplicació GESAVA.

En els grups del centre que no formin part de la mostra, l'aplicació i correcció anirà a càrrec del professorat del centre designat per la comissió i s'haurà de dur a terme els mateixos dies que ho fan els grups mostrals.

L'IAQSE, mitjançant una resolució del conseller d'Educació i Universitats, seleccionarà els aplicadors i correctors de les proves que acudiran als centres de la mostra.

Nombre de centres que formaran part de la mostra de contrast per titularitat i illa

Illa	Nombre de centres		
	Total	Públics	Privats
Eivissa	**8**	6	2
Formentera	**1**	1	-
Menorca	**6**	4	2
Mallorca	**35**	20	15
TOTAL	**50**	31	19

6. Instruments d'avaluació

En l'elaboració de les proves s'ha pres com a referent el **marc teòric** que ha estat elaborat per l'Institut Nacional d'Avaluació Educativa (INEE) del Ministeri d'Educació i Formació Professional amb la col·laboració de les comunitats autònomes.

S'han constituït quatre comissions que s'encarreguen de l'**elaboració de les proves** amb què s'avaluarà la competència en comunicació lingüística (en català, en castellà i en anglès) i la competència matemàtica.

- **Proves**

  Cada prova constarà de **quatre models**, elaborats entorn d'estímuls. Cada alumne contestarà només un model de prova, amb preguntes de diverses modalitats de resposta tant tancades com obertes. En cada model hi ha estímuls i ítems comuns (apareixen, per tant, en tots els models) i la resta són estímuls i ítems específics de cada model.

  Les proves se subministraran en **suport digital** i en diferents **formats**: enregistraments d'**àudio en MP3** (per avaluar la comprensió oral) i els models de proves en format **HTML** i **PDF** per ser copiats en els ordinadors abans de l'aplicació o per imprimir en paper quan el centre no tingui ordinadors suficients per a la visualització de la prova.

  Quan l'alumne visualitzi les proves en l'ordinador disposarà d'un **full de respostes** personalitzat en paper on haurà de marcar les respostes.

- **Qüestionaris**

  l'IAQSE elaborarà uns qüestionaris amb preguntes referides al context, els processos d'ensenyament-aprenentatge majoritàriament utilitzats i als recursos de què disposa els centre.

  Els qüestionaris adreçats als alumnes, al professorat i als directors es respondran en línia, accedint a l'aplicació GESAVA mitjançant els codis que facilitats. Les famílies també podran fer ús d'aquesta opció o respondre'ls en paper.

7. Aplicació de les proves

Durant tot el procés, està previst informar els centres de tots els aspectes de l'aplicació mitjançant documents, reunions i el web de l'IAQSE; formar els aplicadors externs, així com col·laborar amb el Departament d'Inspecció Educativa.

a. Constitució de la comissió d'avaluació de diagnòstic en cada centre

Aquesta comissió s'ha de constituir abans del 31 de gener de 2024 i serà supervisada per l'inspector del centre.

En els centres que imparteixen ensenyaments d'educació primària i d'educació secundària obligatòria s'haurà de constituir una comissió per a 4t d'EP i una per a 2n d'ESO.

Els **integrants** de la comissió seran:

- el director del centre: president i responsable directe;
- un cap d'estudis (en cas d'absència del director, n'assumeix la presidència);
- un membre del departament d'Orientació del centre;
- un membre, com a mínim, de la CCP elegit pel director i
- un tutor del curs avaluat que actuarà com a secretari.

La comissió tendrà les **funcions** detallades a continuació:

- planificar l'execució de l'avaluació dins els terminis establerts (aules, horaris, designació dels professors que han de dur a terme l'aplicació i la correcció de les proves, etc.),
- col·laborar, si n'és el cas, amb el personal extern al centre que dugui a terme l'aplicació mostral o de contrast,
- supervisar que l'aplicació es faci d'acord amb les instruccions, de manera que es garanteixi la uniformitat en l'aplicació i la correcció de les proves,
- informar els diferents òrgans de coordinació didàctica del centre i els membres del consell escolar dels resultats, per tal de propiciar un procés d'anàlisi que orienti la presa de decisions que condueixin a adoptar les mesures oportunes de millora,
- aportar, a partir de les dades extretes i de les conclusions de l'avaluació, reflexions i línies de treball, que s'han d'incorporar a l'informe que inclou la proposta de millora.

b. Dates d'aplicació

Les proves es realitzaran durant les dates següents**:**

- avaluació diagnòstica a 2n d'ESO: **8 i 9 de maig de 2024**,
- avaluació diagnòstica a 4t d'EP: **15 i 16 de maig de 2024**

La data límit perquè els centres introdueixin en el GESAVA les respostes dels qüestionaris és el **30 d'abril** i el termini per a la introducció dels resultats de les proves, dia **31 de maig**.

c. Llengua de les proves

Les proves que avaluïn la competència matemàtica s'han de facilitar als alumnes en la llengua en què s'imparteix aquesta matèria d'acord amb el projecte lingüístic del centre.

L'alumnat d'incorporació tardana que no tengui un domini suficient d'una de les llengües oficials pot fer les proves de competència matemàtica en la llengua que indiqui el professor que imparteix la matèria per tal de facilitar-li'n la realització. Pel que fa a la competència en comunicació lingüística, aquest alumnat queda exempt de la realització de la prova de la llengua que encara no comprengui suficientment, a criteri del professor que imparteix la matèria lingüística.

d. Aplicació, correcció i introducció de dades dels grups de l'avaluació censal

Es durà a terme pel professorat i/o personal del centre designat per la comissió d'avaluació de diagnòstic.

e. Dotació informàtica i recursos a disposició dels centres

Com que els models de proves es faciliten en suport digital perquè cada alumne el visualitzi en un ordinador, els centres han de preveure la logística d'acord amb les seves característiques espacials i de dotació informàtica a fi que els dies de l'aplicació es pugui dur a terme tot respectant les instruccions de l'IAQSE, per garantir-ne l'homogeneïtat del procés i, per tant, la fiabilitat. Cada aula haurà de tenir un reproductor MP3 o d'un ordinador amb altaveus que garanteixin una bona audició dels textos orals (anglès, castellà i català) que formen part de les proves de competència lingüística.

8. Anàlisi de dades i elaboració d'informes

a. Anàlisi i explotació de dades

Quan finalitzi l'aplicació de les proves, l'IAQSE proporcionarà als centres les dades següents:

- resultats de centre i resultats globals de referència (global illes balears, mateixa illa i titularitat) en puntuacions sobre cent;
- resultats de cada alumne, dels grups, del centre i del global de tots els centres, així com les mitjanes de les Illes Balears, de l'illa on s'ubica el centre i de la titularitat corresponent, en puntuacions sobre cent;
- incidència sobre els resultats de les variables de context de l'alumnat i dels processos i recursos educatius,
- relació de l'índex SEC (ISEC) amb els resultats: valor afegit (diferència entre el valor esperat i l'obtingut);

Cada centre només rebrà els seus resultats i les mitjanes de Balears, de l'illa on s'ubica el centre i dels centres de la mateixa titularitat. D'aquesta manera, s'evita, tal com estableix la normativa vigent, la confecció de rànquings o qualsevol altra classificació.

b. Informe executiu per a l'administració educativa

Aquest informe, elaborat per l'equip de l'IAQSE, contendrà els principals resultats, desagregats per diferents variables d'interès (sexe, illa, titularitat, nivell socio-econòmic...), les variables de context i la relació amb els resultats, les conclusions principals i consideracions sobre els resultats per a l'Administració educativa. Una vegada elaborat es publicarà a la web de l'IAQSE.

En els propers cursos escolars, s'hi inclourà també l'evolució dels resultats en diferents anys.

c. Informació a les famílies

Cada centre gestionarà la manera com es facilitarà la informació sobre els resultats.

9. Implicació i participació de la inspecció educativa

El Departament d'Inspecció Educativa col·laborarà estretament amb l'IAQSE durant tot el procés d'avaluació i es farà càrrec de les actuacions següents:

- supervisar la constitució i les actuacions de la comissions d'avaluació de diagnòstic dels centres,
- col·laborar en el disseny i el desenvolupament de l'avaluació de diagnòstic.
- supervisar a cada centre tot el procés de preparació, aplicació i correcció de les proves,
- participar en la difusió de la informació a la comunitat educativa sobre el caràcter i la finalitat de l'avaluació de diagnòstic,
- assessorar i orientar l'elaboració dels plans de millora que es derivin dels resultats obtinguts per cada centre i fer-ne el seguiment de l'execució.

10. Bibliografia

- Resolució del conseller d'Educació i Universitats, de 10 de novembre de 2023, per la qual s'estableix el procediment per a la realització de l'avaluació de diagnòstic del curs 2023-2024 als alumnes de segon curs d'educació secundària obligatòria en els centres docents no universitaris de les Illes Balears que imparteixen aquests ensenyaments.
- Resolució del conseller d'Educació i Universitats, de 10 de novembre de 2023, per la qual s'estableix el procediment per a la realització de l'avaluació de diagnòstic del curs 2023-2024 als alumnes de quart curs d'educació primària en els centres docents no universitaris de les Illes Balears que imparteixen aquests ensenyaments.